

รูปแบบการนำเสนอรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทย

Format Presentation of Sports Television Program on Digital TV in Thailand

สุริยา ภิรมย์นุ้ม. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสมุทรสาคร.

Suticha Piromnum. Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University, Samut Sakhon Campus, Samut Sakhon.

E-mail : moopingaaa@gmail.com

Received: 5 March 2022 ; Revised: 10 March 2022 ; Accepted: 8 March 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการนำเสนอรูปแบบรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทยและเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอของรายการกีฬาที่ผลิตโดยคนไทย โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์และแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบรายการกีฬา เป็นกรอบในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยช่องรายการทีวีดิจิทัลที่ได้รับความนิยมในไตรมาสที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (เดือนมกราคม - มีนาคม) ๕ อันดับแรก ประกอบไปด้วยช่อง 7 HD เลขระบบ ๓๕, ช่อง 3 HD เลขระบบ ๓๓, ช่อง โมโน ๒๙ (Mono 29) เลขระบบ ๒๙, ช่องเวิร์คพอยท์ทีวี เลขระบบ ๒๓ และ ช่อง One เลขระบบ ๓๑ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบเก็บข้อมูลรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬาในทีวีดิจิทัลไทย (Coding Sheet) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Descriptive)

ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอรูปแบบรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทย มีรูปแบบรายการทั้งหมด ๔ รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบรายการข่าว, รูปแบบรายการปิกนิก, รูปแบบรายการสาธิตหรือทดลอง และรูปแบบรายการถ่ายทอดสด ซึ่งจะพบจากช่องรายการที่พัฒนามาจากระบบบอลลีกมาสู่ระบบดิจิทัล ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบรายการกีฬาหรือรายการทีวีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรายการกีฬา ซึ่งมีนัยยะสัมพันธ์กับลำดับการได้รับความนิยมของการจัดลำดับ การนำเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลายและครบถ้วนจะทำให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ชมได้มากกว่า ซึ่งรายการประเภทกีฬาจะมีผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก ส่วนด้านประเภทและรูปแบบรายการที่พบมากที่สุดเป็นประเภทข่าว เนื่องจากข่าวนำเสนอได้หลากหลายเนื้อหา เช่น ผลการแข่งขัน การติดตามทีมกีฬา การเตรียมความพร้อมของนักกีฬา การวิเคราะห์เกมการแข่งขัน และอื่นๆ ทำให้การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบรายการข่าวเป็นที่นิยมทั้งจากผู้ผลิตรายการและผู้ติดตามชม ส่วนลำดับที่สถานีโทรทัศน์ควรคำนึงคือความถี่ของการออกอากาศ ผลจากการสำรวจครั้งนี้ยืนยันว่า ข่าวกีฬาถูกนำเสนอตลอดทั้งวัน ซึ่งความถี่ในการออกอากาศ (ทุกวันหรือทุกสัปดาห์) จะส่งผลให้กลายเป็นช่องที่ได้รับความนิยมสูงด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ : รูปแบบรายการ, วิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬา, ทีวีดิจิทัล, รายการกีฬา, ทีวีดิจิทัลไทย

Abstract

The purpose of this research was to survey and analyze format presentation of sports television program on digital TV in Thailand that its produced by Thai people, the research framework by using concept of television production and sports television program. The samples consisted of Top 5 popular digital TV channels in the first quarter of 2018 (January – March); Channel 7 HD system number 35, Channel 3 HD system number 33, Channel Mono 29 system number 29, Channel Workpoint TV system number 23 and Channel One system number 31. Data were collected by using the sports television programs on Thai digital TV coding sheet. Analytical descriptive were expression format presentation of sports television program on digital TV.

The results found that, there are 4 format presentation of sports television program on digital TV; news format presentation, variety format presentation, demonstration or experiment format presentation and live format presentation. All of them will be found in the channels which developed from analog to digital and its significantly related to the ranking of popularity. Presentation of various program and content were will more coverage the audience especially which sports television program. Most of contents and television program found in digital TV were news because news can be presented in a variety of content such as competition results, sports team tracking, preparation of athletes, game analysis and competition and etc. The content presentation of news were most popular both producers and audiences. The frequency of broadcasting is also an important for television stations will consider. The present results confirmed that news of sports on television program will be presented all the day. In addition high frequency of broadcast (every day or every week) especially news of sports program became very popular channels.

Keywords : Program format , Television for sports , Digital TV , Sports program , Digital Thai TV

บทนำ

นับจากปี ค.ศ. ๑๘๘๔ เมื่อวิศวกรชาวเยอรมันชื่อ Paul Nipkow ได้ทดลองเผยแพร่ภาพเทคโนโลยีจักรกลโทรทัศน์เป็นครั้งแรก นวัตกรรมดังกล่าวที่อุบัติขึ้นเกินกว่าร้อยปีก็ได้ก้าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตทางสังคมของมวลมนุษย์อยู่เรื่อยมา จากยุคของเล่นทดลองมาสู่ยุคอุตสาหกรรมมวลชนขนาดใหญ่ จากเทคโนโลยีขาวดำสู่โทรทัศน์สี จากการผลิตและออกอากาศในระดับพื้นถิ่นมาสู่การสื่อสารข้ามพรมแดนแบบโลกาภิวัตน์ จากระบบแพร่ภาพแบบอนาล็อกเติบโตกลายเป็นโทรทัศน์แบบดิจิทัล หรือจากโทรทัศน์ที่ต้องรวมศูนย์การผลิตอยู่ในมือของกลุ่มทุนใหญ่เจ้าของสถานีเพียงไม่กี่ราย มาสู่การผลิตเนื้อหาที่ทุกวันนี้อะไร ๆ ก็ “Broadcast yourself” ได้ผ่านเครือข่าย Youtube หรือช่องทางสื่อออนไลน์อื่น ๆ โทรทัศน์ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าประวัติศาสตร์ของสื่อแขนงนี้มีทั้งความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลงแบบไม่สิ้นสุด กอปรกับมีศักยภาพที่จะแทรกซึมแผ่เข้ามาในชีวิตประจำวันของผู้คนไม่มากนักน้อย (สมสุข หินวิมาน, ๒๕๕๗)

ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียอาคเนย์ที่ดำเนินกิจการโทรทัศน์พัฒนาการด้านโทรทัศน์ในประเทศไทย เริ่มเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ จนกระทั่งเมื่อปี ๒๕๕๗ ก็เริ่มมีการทดลองออกอากาศโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กสทช. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีการบริหารงานแบบอิสระ ในปี ๒๕๕๙ ทางไทยพีบีเอสจะมีการยุติการออกอากาศในระบบอนาล็อก อันเป็นการเริ่มปรับเปลี่ยนจากระบบสัมปทานในอดีตมาเป็นระบบใบอนุญาตและที่ช่องนี้ถือเป็นบริการสาธารณะที่ไม่ต้องประมูลคลื่นความถี่ และในปี ๒๕๖๑

ช่องทีวีระบบอนาล็อกอีก ๔ ช่องคือช่อง ๕ ช่อง ๗ MCOT และ สทท. จะยุติการออกอากาศในระบบอนาล็อกเช่นกัน ซึ่งตอนนี้ทีวีระบบเก่าๆ ก็จะต้องมีกล่อง set top box ติดตั้งเพื่อให้สามารถรับชมทีวีในระบบดิจิทัลได้

ภาพที่ 1 : แสดงวิวัฒนาการวงการโทรทัศน์ไทย

ที่มา : <http://www.thaidigitaltelevision.com>

อย่างไรก็ตามเหตุผลที่สำคัญในการเปลี่ยนระบบโทรทัศน์จากอนาล็อกไปสู่ดิจิทัล คือ การมีช่องสัญญาณน้อยไม่พอใช้ จึงต้องนำระบบดิจิทัลมาแก้ปัญหาเพื่อให้มีช่องสัญญาณออกอากาศรายการได้มากขึ้นกว่าเดิม

ในปัจจุบัน ประเทศไทย และ ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเห็นชอบร่วมกันตามมติที่ประชุมรัฐมนตรีสารสนเทศ อาเซียนครั้งที่ ๙ ให้ระบบ Digital Video Broadcasting Second Generation (DVB-T2) เป็นมาตรฐานโทรทัศน์ดิจิทัลภาคพื้นดินในประเทศกลุ่มอาเซียน และ พิจารณายุติการออกอากาศระบบโทรทัศน์อนาล็อกพร้อมกัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดย กสทช. โทรทัศน์ดิจิทัลมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ สามารถแสดงภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียงในระบบใหม่ๆ เช่น 3D มีระบบเสียงหลายภาษา (multi-language) ข้อมูลภาพที่มีระดับความคมชัดสูง (HDTV) มีลักษณะเป็น Interactive สามารถทำเสียงระบบบรรยายเป็นตัวหนังสือ ได้หลากหลายภาษา สามารถส่งข้อมูลแนะนำรายการ (Electronic Program guide) ระบบการเตือนการรับชมอัตโนมัติได้ สามารถให้บริการโทรทัศน์บนอุปกรณ์มือถือ และอุปกรณ์พกพาได้ และสามารถออกอากาศหลายช่องรายการได้ในแถบคลื่นความถี่เดียว รองรับบริการมัลติมีเดียใหม่ ๆ ทำให้สามารถให้บริการที่หลากหลายมากขึ้น (อ้างถึงใน นิพาดา ไตรรัตน์ และ ณมน จีรังสุวรรณ, ๒๕๕๘, หน้า ๑๓๒)

ประเภทรายการโทรทัศน์มีหลายประเภท รายการกีฬา (Sports Television Program) ถือเป็นประเภทหนึ่งที่ถูกจัดอยู่ในผังการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ หรือ ช่วงหนึ่งในรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่ และเมื่อผู้ชมประกอบไปด้วยคนหลายกลุ่ม มีความชอบที่เหมือนกันและต่างกันไปตามช่วงวัยและประสบการณ์ ผู้อำนวยความสะดวกยังต้องทราบต่อไปด้วยว่า เวลาที่เสนอรายการโทรทัศน์นั้นก็มีผลต่อการชมรายการและพยายามตอบสนองให้ได้มากที่สุด อย่างน้อยก็ต้องมีข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับผู้ชมรายการไว้ในใจบ้างแล้ว รายการกีฬาทางโทรทัศน์คือรายการที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาผ่านทางโทรทัศน์ด้วยการนำเสนอที่หลากหลายทั้งการพูดคุย เล่าเรื่อง หรือนำเสนอการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ซึ่งตัวรายการจะมีลักษณะเบาสบายและสร้างความสนุกสนานให้กับผู้ชมมากกว่าเน้นสาระ

รายการกีฬาที่มีการนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์มาโดยตลอดแต่ยังไม่ได้รับความนิยมเหมือนในปัจจุบัน โดยสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากเทคโนโลยีที่ยังไม่พัฒนามากนักและกีฬายังไม่ได้รับการสนับสนุนเหมือนในปัจจุบัน ทำให้ผู้ที่ชื่นชอบการรับชมกีฬาจึงเกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ขณะที่ในปัจจุบันการพัฒนาทางเทคโนโลยีและระบบอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงรายการกีฬาได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการกีฬาจากต่างประเทศ ประกอบกับการพัฒนางานการกีฬาในประเทศไทย ทั้งระดับเยาวชนและระดับมืออาชีพในหลากหลายประเภทกีฬา ผู้ชมสามารถเข้าถึงรายการกีฬาได้มากขึ้นและทำให้รายการกีฬาเปลี่ยนจากรายการที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม มาเป็นรายการแบบ “มวลชน” ที่มีกลุ่มเป้าหมายกว้างทุกพื้นที่ ทุกเพศ ทุกวัย ทุกแขนงอาชีพ แม้กระทั่งเด็กเล็กก็นิยมดูรายการกีฬากันมากขึ้น (ณัฐฐิวัฒน์ สุทธิโยธิน และเอกราช เก่งทุกทาง, ๒๕๕๔)

ผู้วิจัยมีสถานะเป็นผู้สอนในสาขาวิชาสื่อสารการกีฬา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่มีการเปิดการเรียนการสอนด้านการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬา โดยมีเนื้อหาให้นักศึกษาเรียนรู้กระบวนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬา การวางแผน การเขียนบท การจัดทำรายการ การบันทึกเสียง การนำเสนอรายการและการประเมินผล ตลอดจนฝึกปฏิบัติในการผลิตรายการกีฬา ซึ่งก่อนจะเกิดกระบวนการเหล่านั้นได้ นักศึกษาต้องมีความรู้พื้นฐานด้านรูปแบบรายการในแต่ละรูปแบบที่มีการนำเสนอผ่านทีวีดิจิทัลในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ก่อนกระบวนการผลิต (Pre-Production) ซึ่งจะส่งผลให้ขั้นตอนต่าง ๆ เกิดความสะดวกในการผลิตรายการต่อไป อีกทั้งผลของการศึกษาวิจัยนี้จะใช้เป็นแนวทางในการรวบรวม

วัตถุประสงค์

- เพื่อสำรวจการนำเสนอและวิเคราะห์รูปแบบรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทยที่ผลิตโดยคนไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะรายการที่มีการออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย และ มีการจัดแจ้งผังรายการอย่างเป็นรูปธรรมกับ กสทช. เท่านั้น ประกอบไปด้วย สถานีโทรทัศน์ดิจิทัลระบบ SD จำนวน ๑๙ ช่อง และ สถานีโทรทัศน์ดิจิทัลระบบ HD จำนวน ๗ ช่อง

- ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนำเสนอรูปแบบรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลที่ผลิตและเผยแพร่ในประเทศไทยเท่านั้น
- ขอบเขตด้านเวลา ช่วงไตรมาสที่ ๒ ของปี (เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๒) เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนผังรายการใหม่ของสื่อทีวีดิจิทัลของไทย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ต่องานวิจัย ได้แก่

แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์ โดยใช้ การแบ่งรูปแบบรายการโทรทัศน์ตามประเภทเนื้อหาสาระซึ่งเป็นการแบ่งรูปแบบรายการที่ครอบคลุมรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีอยู่หลากหลายในปัจจุบัน หากแบ่งรายการโทรทัศน์ตามประเภทเนื้อหาสาระ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบรายการกีฬา เพื่อศึกษาบทบาทการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับกีฬาในบริบทสังคมไทย ซึ่ง เจย์ โคคลีย์ (Coakley, ๒๐๐๓ อ้างถึงใน ทิพย์พร เอี่ยมเรไร, ๒๕๕๔ หน้า ๓๘๓) วิเคราะห์ความแตกต่างในการนำเสนอกีฬาของสื่อไว้อย่างน่าสนใจ โดยแยกสื่อออกเป็น ๒ ประเภทกว้าง ๆ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ที่หมายถึงหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกีฬากับสื่อถ่ายทอดสัญญาณเสียงและภาพที่หมายถึงวิทยุและโทรทัศน์ดังตารางต่อไปนี้

การนำเสนอการแข่งขันกีฬาของ สิ่งพิมพ์	การนำเสนอการแข่งขันกีฬาของ วิทยุ / โทรทัศน์
เน้นข้อมูลข่าวสาร	เน้นความบันเทิง
สรุปข้อมูลย้อนหลังการแข่งขัน	เสนอภาพและเสียงเรื่องตามลำดับเหตุการณ์
เสนอข่าวสารและข้อมูลเป็นรูปธรรม	เสนอภาพการแข่งขันตามเวลาที่เกิดขึ้นจริง
ความสนใจวัดที่ความน่าเชื่อถือในข้อมูล ข่าวสาร	ความสนใจวัดที่การเสนอภาพที่สนุกสนานเข้าใจ
จุดเน้นในการนำเสนออยู่ที่เรื่องราวหลัง การแข่งขัน	จุดเน้นอยู่ที่การเล่นและเหตุการณ์สำคัญ ของเกม
วิพากษ์วิจารณ์การแข่งขันและบุคลิกภาพ ผู้เล่น	สนับสนุนการแข่งขันและบุคลิกภาพผู้เล่น

ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งแยกการนำเสนอกีฬาในสื่อของเจย์ โคคลีย์

รูปแบบรายการกีฬาทางโทรทัศน์ในประเทศไทย (สินธุ์ สิทธิรักษ์ อ้างถึงใน จริวัฒน์ สุรพิบูล, ๒๕๕๖ หน้า ๒๐) ที่มีวิธีการและลีลาการนำเสนอเนื้อหากีฬาออกอากาศทางโทรทัศน์ ซึ่งจากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถจัดแบ่งรูปแบบรายการกีฬาทางโทรทัศน์ได้ดังนี้ ๑. รูปแบบสัมภาษณ์ (Interview) ๒. รูปแบบสารคดี (Documentary Program) ๓. รูปแบบสาธิตและทดลอง (Demonstration Program) ๔. รูปแบบนิตยสาร (Magazine Program) ๕. รูปแบบการถ่ายทอดสด (Live Program) ๖. รูปแบบรายการปิกนิก (Variety Program)

แนวคิดเกี่ยวกับระบบทีวีดิจิทัลไทย เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนเข้าสู่ระบบโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จะทำให้ประชาชนได้รับชมโทรทัศน์ด้วยคุณภาพสัญญาณที่ดีขึ้นทั้งในระบบ SD และ สามารถพัฒนาให้แพร่ภาพได้ในระบบความคมชัดสูง HD ปราศจากสัญญาณรบกวน ได้รับชมโทรทัศน์ด้วยอัตราส่วนภาพแบบ Widescreen คือสามารถรับชมภาพได้เต็มจอที่วัดตามต้นฉบับ การดำเนินการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิทัลในครั้งนี้ กสทช. ได้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ โดยทรัพยากรสื่อสารของชาติจะได้รับการจัดสรรอย่างโปร่งใส เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังคำนึงถึงการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และให้มีการกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึงในกิจการด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สาธารณะอื่น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งผู้ประกอบการ ประชาชน และภาคส่วนต่างๆ มีการวางแผนนโยบาย และกรอบระยะเวลาการดำเนินงานอย่างรอบคอบ โดยส่งกระทบต่อประชาชนในช่วงการเปลี่ยนผ่านให้น้อยที่สุด เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในกิจการโทรทัศน์ของประเทศในครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จ ลุล่วงตามแผนการดำเนินการที่ได้วางเอาไว้ และจะนำไปสู่การพัฒนาในกิจการโทรทัศน์ของประเทศ เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย มีคุณภาพ อย่างเท่าเทียมและรู้เท่าทันมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิรวรรณ สุรพิบูล (๒๕๕๖) ศึกษาเรื่องการพัฒนารายการกีฬาทางโทรทัศน์ด้วยเทคนิคการตัดต่อลำดับภาพ กรณีศึกษา : รายการเส้นทางกีฬาของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย. พบว่า ผู้เชี่ยวชาญแนะนำเทคนิคการตัดต่อไฮไลต์กีฬาฟุตบอลในรายการกีฬาทางโทรทัศน์ ๒ แบบ คือ ๑) การตัดต่อแบบร้อยเรียง ๒) การตัดต่อแบบใช้ภาพพิเศษ รายการกีฬาให้ความบันเทิง สนุกสนาน อีกทั้งกระแสการชมรายการกีฬาอยู่ในความสนใจในช่วงมหกรรมกีฬาต่าง ๆ ด้านเนื้อหาให้ความสนใจในการนำเสนอ การวางกรอบเนื้อหารายการให้น่าสนใจ

อภิวรรณ เนื่องผลมาก (๒๕๔๔) ศึกษาเรื่องการถ่ายทอดเนื้อหารายการกีฬาผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อทำความเข้าใจวิธีการวางกรอบรูปแบบรายการและการประกอบสร้างเนื้อหารายการกีฬาที่น่าสนใจผ่านโทรทัศน์ พบว่า การให้ความสำคัญทางด้านเทคนิคการผลิตรายการมีผลทำให้รูปแบบรายการกีฬาทางโทรทัศน์มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยสื่อโทรทัศน์ได้พยายามถ่ายทอดภาพและเสียงที่เป็นด้านสาระสำคัญในกีฬาต่าง ๆ ออกมาให้กระจ่างชัดเจน สร้างความเข้าใจให้แก่เนื้อหาที่น่าสนใจและขณะเดียวกันก็ปรุงแต่งให้เกิดความสนุกสนานในการรับชมที่เหนือกว่าการไปชมด้วยตนเองที่สนามด้วยการใช้เทคนิคด้านภาพ ได้แก่ มุมกล้อง ภาพซ้ำ ภาพช้า ซึ่งผู้ชมที่อยู่ในสนามไม่มีโอกาสได้เห็น และใช้เทคนิคด้านการบรรยายในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกับน้ำเสียงที่กระตือรือร้นเร้าอารมณ์ก่อให้เกิดประสบการณ์พิเศษในการรับชมกีฬาทางโทรทัศน์ที่ผู้ชมไม่มีโอกาสได้สัมผัส

Daniel Beck and Louis Bosshart (2003) ศึกษาเรื่องการนำเสนอรายการกีฬาผ่านทางสื่อโทรทัศน์ พบว่า รายการกีฬาที่ออกอากาศทางโทรทัศน์นั้น สามารถสื่อสารได้ดีกว่าสื่ออื่น อย่างเช่น วิทยุ หรือ หนังสือพิมพ์ เพราะการออกอากาศทางโทรทัศน์ทำให้ผู้ชมรับชมและรับฟังได้ทั้งภาพและเสียง อีกทั้งการนำเสนอไม่ใช่แค่เพียงภาพนิ่ง แต่ยังเป็นภาพเคลื่อนไหวซึ่งทำให้สามารถสร้างอารมณ์ให้กับคนดูมากยิ่งขึ้น วิวัฒนาการของเทคนิคการนำเสนอรายการกีฬาทางโทรทัศน์ก็มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ จากแต่ก่อนที่นำเสนอเป็นภาพมุมปกติธรรมดา ก็เริ่มมีการใช้ภาพมุมใกล้ เพื่อให้เห็นถึงสีหน้าท่าทางของนักกีฬา รับรู้ได้ถึงอารมณ์ความรู้สึก ขณะนั้น ต่อมาได้มีการนำเสนอมุมกล้องที่แตกต่างและยังมีการใช้กล้องติดตามการกระทำของนักกีฬาทุกฝีก้าว ให้ผู้ชมรู้สึกว่าได้เคลื่อนไหวไปกับนักกีฬานั้นด้วย นอกจากเทคนิคทางด้านมุมกล้องแล้วยังมีเทคนิคทางด้านการตัดต่อที่มีการนำเสนอภาพซ้ำ และ ภาพช้า ให้ผู้ชมที่ดูภาพในเวลาจริงไม่ทัน ได้กลับมาดูภาพซ้ำอีกครั้ง ซึ่งการนำเสนอภาพซ้ำก็มีการนำเสนอหลากหลายมุมมอง ทำให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสังเกตการณ์จากสื่อ (Monitoring Media) และการรวบรวมเอกสาร (Documentary) เพื่อศึกษาการนำเสนอรูปแบบรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทย ในองค์ประกอบต่างๆ ของการประกอบขึ้นเป็นรายการที่สามารถออกอากาศทางทีวีดิจิทัลเพื่อให้ผู้ชมได้รับชมได้ทางเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูลที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ช่องรายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล (Digital TV) และช่องรายการทีวีดิจิทัลที่เผยแพร่ผ่านระบบเคเบิลและดาวเทียมประกอบไปด้วย แบ่งเป็นประเภทบริการสาธารณะ ๔ ช่อง , ประเภทบริการธุรกิจ หมวดหมู่เด็ก เยาวชนและครอบครัว ๒ ช่อง , ประเภทบริการธุรกิจ หมวดหมู่ข่าวสารและสาระ ๖ ช่อง , ประเภทบริการธุรกิจ หมวดหมู่ทั่วไปแบบความชัดปกติ ๗ ช่อง และ ประเภทบริการธุรกิจ หมวดหมู่ทั่วไปแบบความชัดสูง ๗ ช่อง รวม ๒๖ ช่อง

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ผลสำรวจการจัดอันดับเปรียบเทียบความนิยมช่องรายการทีวีดิจิทัลในไตรมาสที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (เดือนมกราคม – มีนาคม) จัดทำโดยบริษัท AC Nielsen (Thailand) จำกัด ด้วยระบบการวัดที่มีชื่อว่า People Meter Current System ที่กลุ่มเป้าหมายอายุ ๔ ขึ้นไป ที่นำเสนอผ่านเว็บไซต์ www.tvdigitalwatch.com มีทั้งหมด ๒๕ อันดับ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ๕ อันดับแรกเพื่อนำมาสำรวจการนำเสนอรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทย ประกอบไปด้วย ๑. ช่อง 7 HD เลขระบบ ๓๕ , ๒. ช่อง 3 HD เลขระบบ ๓๓ , ๓. ช่อง โมโน ทเวนตีไนน์ (Mono 29) เลขระบบ ๒๙ , ๔. ช่อง เวิร์คพอยท์ ที่วี เลขระบบ ๒๓ , ๕. ช่อง One เลขระบบ ๓๑ โดยเริ่มการสำรวจจากผังรายการของช่องรายการ และ สำรวจด้วยการสังเกตการณ์จริงในรายการที่มีการออกอากาศจริงทางช่องรายการกลุ่มตัวอย่างที่เริ่มออกอากาศในไตรมาสที่ ๒ ประจำปี ๒๕๖๒ (เมษายน – มิถุนายน) เริ่มตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นรายการโทรทัศน์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดเครื่องมือ เพื่อจำแนกประเภทเนื้อหาที่มีอยู่หลายประเด็นด้วยกัน โดยการจัดทำตารางบันทึกข้อมูล (Coding sheet) มาใช้เป็นเครื่องมือจำแนกโดยการลงรหัสและกำหนดคำอธิบายรหัส

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Descriptive) รายงานในรูปแบบการเขียนรายงานพรรณนาตามลำดับ แยกประเภทการนำเสนอ เรียงลำดับตามอันดับของกลุ่มตัวอย่าง แสดงข้อมูลเปรียบเทียบให้เห็นถึงข้อมูลที่พบในรูปแบบตารางของกลุ่มตัวอย่างแต่ละช่องรายการ และสรุปผลการนำเสนอโดยอ้างอิงจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษา

จากการสำรวจการนำเสนอรูปแบบรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ๕ อันดับตามความนิยมเพื่อนำมาสำรวจรูปแบบการนำเสนอรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทย ประกอบไปด้วย ๑. ช่อง 7 HD เลขระบบ ๓๕ , ๒. ช่อง 3 HD เลขระบบ ๓๓ , ๓. ช่อง โมโน ทเวนตีไนน์ (Mono 29) เลขระบบ ๒๙ , ๔. ช่อง เวิร์คพอยท์ ที่วี เลขระบบ ๒๓ , ๕. ช่อง One เลขระบบ ๓๑ พบว่า

1. รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬาช่อง 7 HD เลขระบบ ๓๕ พบ ๓ รูปแบบ คือ ประเภทรายการข่าวกีฬา, ประเภทรายการนิตยสารและปิกนิกเกี่ยวกับกีฬา และ ประเภทรายการถ่ายทอดสด ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอและรูปแบบที่ต่างกัน ดังนี้ รายการข่าวกีฬา จะประกอบเข้ากับเนื้อหาในรายการข่าวต่าง ๆ ตามที่ได้สำรวจข้างต้น ในบางรายการจะแยกผู้ประกาศข่าวกีฬาออกมาแยกเป็นเอกเทศชัดเจน แต่บางรายการก็ให้ผู้ประกาศข่าวหลักในการอ่านเนื้อหาหรือรายงานผลการแข่งขันกีฬานั้น ๆ เอง โดยช่วงเวลาในการออกอากาศจะขึ้นอยู่กับการข่าวดังกล่าว โดยเฉลี่ยเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาที่อยู่ในรายการข่าวจะมีความยาวตั้งแต่ ๓ – ๕ นาที เว้นเสียแต่มีการสัมภาษณ์นักกีฬาหรือมีสื่อกีฬาพิเศษในช่วงเวลาพิเศษ เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ เป็นต้น ก็จะมีการขยายเวลาการนำเสนอในช่วงรายการข่าวไปถึงประมาณ ๗ – ๑๐ นาที ซึ่งช่วงเวลาในการนำเสนอจะกระจายอยู่ทั้งวันตั้งแต่ ๐๗.๐๐ – ๒๒.๓๐ น. ตามช่วงเวลาของรายการข่าวแต่ละรายการ มีการออกอากาศในทุกวันจันทร์ – วันอาทิตย์ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานสดใน

ห้องข่าวสลับการนำเสนอภาพข่าวที่ได้มีการถ่ายทำบรรยากาศการแข่งขันมาก่อนหน้าการรายงานข่าวแล้ว ข่าวส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานผลการแข่งขันต่าง ๆ และการรายงานความเคลื่อนไหวในการจัดการแข่งขัน

รายการกีฬาประเภทรายการนิตยสารและปกิณกะเกี่ยวกับกีฬา จะมีทั้งรูปแบบรายการเดี่ยวและรายการที่อยู่ในช่วงเวลาของรายการข่าวประจำวัน เป็นรายการที่มีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมและให้รายละเอียดเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา การสัมภาษณ์นักกีฬาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การนำเสนอไลฟ์สไตล์ของนักกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ

รายการกีฬาประเภทรายการถ่ายทอดสด เน้นนำเสนอเนื้อหารายการในการแข่งขันเกมกีฬาที่ช่องรายการได้จัดขึ้นเองและร่วมจัดกับหน่วยงานอื่น โดยเน้นนำเสนอการแข่งขันสดรายงานจากมุมของสนามกีฬาเพื่อให้คุณผู้ชมได้ร่วมชมการแข่งขันไปพร้อมกับคนดูที่อยู่ข้างสนาม สลับกับการนำเสนอผู้สนับสนุนรายการเป็นช่วง หรือ แทรกอยู่ในเนื้อหาการถ่ายทอดสด ซึ่งจะมีทั้งรูปแบบรายการประจำและรายการที่มาเป็นช่วงฤดูกาล

2. รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬาช่อง 3 HD เลขระบบ ๓๓ พบ ๔ รูปแบบ คือ ประเภทรายการข่าวกีฬา, ประเภทรายการนิตยสารและปกิณกะเกี่ยวกับกีฬา, ประเภทรายการสารคดีและทดลองเกี่ยวกับกีฬา และประเภทรายการถ่ายทอดสด ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอและรูปแบบที่ต่างกัน ดังนี้

รายการข่าวกีฬา จะประกอบเข้ากับเนื้อหาในรายการข่าวต่าง ๆ ตามที่ได้สำรวจข้างต้น ในบางรายการจะแยกผู้ประกาศข่าวกีฬาออกมาแยกเป็นเอกเทศชัดเจน แต่บางรายการก็ให้ผู้ประกาศข่าวหลักในการอ่านเนื้อหาหรือรายงานผลการแข่งขันกีฬานั้น ๆ เอง โดยช่วงเวลาในการออกอากาศจะขึ้นอยู่กับรายการข่าวแต่ละรายการ โดยเฉลี่ยเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาที่อยู่ในรายการข่าวจะมีความยาวตั้งแต่ ๓ - ๕ นาที เว้นเสียแต่มีการสัมภาษณ์นักกีฬาหรือมีสปีชีส์พิเศษในช่วงเวลาพิเศษ เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ เป็นต้น ก็จะมีการขยายเวลาการนำเสนอในช่วงรายการข่าวไปถึงประมาณ ๗ - ๑๐ นาที ซึ่งช่วงเวลาในการนำเสนอจะกระจายอยู่ทั้งวันตั้งแต่ ๐๗.๐๐ - ๒๒.๓๐ น. ตามช่วงเวลาของรายการข่าวแต่ละรายการ มีการออกอากาศในทุกวันจันทร์ - วันอาทิตย์ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานสดในห้องข่าวสลับการนำเสนอภาพข่าวที่ได้มีการถ่ายทำบรรยากาศการแข่งขันมาก่อนหน้าการรายงานข่าวแล้ว ข่าวส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานผลการแข่งขันต่าง ๆ และการรายงานความเคลื่อนไหวในการจัดการแข่งขัน ซึ่งรายการข่าวกีฬาจะมีการตั้งชื่อช่วงการรายงานข่าวกีฬาออกมาเป็นพิเศษ เช่น Have a Nice Day, ทันโลกกีฬา, เจาะกีฬากับบิ๊กจี เป็นต้น แต่ในบางรายการข่าวก็ไม่ได้ตั้งชื่อเฉพาะเจาะจง

รายการกีฬาประเภทรายการนิตยสารและปกิณกะเกี่ยวกับกีฬา ช่อง ๓ HD จะเป็นรูปแบบรายการเดี่ยว เป็นรายการที่มีการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริมและให้รายละเอียดเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา การสัมภาษณ์นักกีฬาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การนำเสนอไลฟ์สไตล์ของนักกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ โดยเน้นการนำเสนอเนื้อหามิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกีฬา บางรายการมีการนำเสนอเป็นตอนต่อเนื่องในการออกอากาศเช่น เสาร์และอาทิตย์ และทุกรายการของช่อง ๓ HD เป็นรายการเทป

รายการกีฬาประเภทรายการสารคดีและทดลองเกี่ยวกับกีฬา ช่อง ๓ HD จะนำเสนอเนื้อหาสำหรับผู้ชมที่รักการเล่นกีฬาออกสู่สาธารณะผ่านสารคดีเทคนิคการเล่นในท่าต่าง ๆ สารคดีโดยผู้เชี่ยวชาญหรือพิธีกรที่มีความสามารถด้านการเล่นกีฬาออกสู่สาธารณะโดยความยาวเฉลี่ยรายการที่ ๓ - ๕ นาที และเป็นการนำเสนอในรูปแบบรายการเทป

รายการกีฬาประเภทรายการถ่ายทอดสด เน้นนำเสนอเนื้อหารายการในการแข่งขันเกมกีฬาที่ช่องรายการได้จัดขึ้นเองและร่วมจัดกับหน่วยงานอื่น โดยเน้นนำเสนอการแข่งขันสดรายงานจากมุมของสนามกีฬาเพื่อให้คุณผู้ชมได้ร่วมชมการแข่งขันไปพร้อมกับคนดูที่อยู่ข้างสนาม สลับกับการนำเสนอผู้สนับสนุนรายการเป็นช่วง หรือ แทรกอยู่ในเนื้อหาการถ่ายทอดสด ซึ่งจะมีทั้งรูปแบบรายการประจำและรายการที่มาเป็นช่วงฤดูกาล โดยการออกอากาศของช่อง ๓ HD

3. รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬาช่อง โมโน 29 (Mono 29) เลขระบบ ๒๙ พบ ๑ รูปแบบ คือ ประเภทรายการข่าวกีฬา ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอและรูปแบบที่ต่างกัน ดังนี้ รายการข่าวกีฬา จะประกอบเข้ากับเนื้อหาในรายการข่าวต่าง ๆ ตามที่ได้สำรวจข้างต้นในบางรายการจะแยกผู้ประกาศข่าวกีฬาออกมาแยกเป็นเอกเทศชัดเจน แต่บางรายการก็ใช้ผู้ประกาศข่าวหลักในการอ่านเนื้อหาหรือรายงานผลการแข่งขันกีฬานั้น ๆ เอง โดยช่วงเวลาในการออกอากาศจะขึ้นอยู่กับการข่าวดังรายการ โดยเฉลี่ยเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาที่อยู่ในรายการข่าวจะมีความยาวตั้งแต่ ๓ - ๕ นาที เว้นเสียแต่มีการสัมภาษณ์นักกีฬาหรือมีสปิติพิเศษในช่วงเวลาพิเศษ เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ เป็นต้น ก็จะมีการขยายเวลาการนำเสนอในช่วงรายการข่าวไปถึงประมาณ ๗ - ๑๐ นาที ซึ่งช่วงเวลาในการนำเสนอจะกระจายอยู่ทั้งวันตั้งแต่ ๐๗.๐๐ - ๒๒.๓๐ น. ตามช่วงเวลาของรายการข่าวแต่ละรายการ มีการออกอากาศในทุกวันจันทร์ - วันอาทิตย์ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานสดในห้องข่าวสลับการนำเสนอภาพข่าวที่ได้มีการถ่ายทำบรรยากาศการแข่งขันมาก่อนหน้าการรายงานข่าวแล้ว ข่าวส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานผลการแข่งขันต่าง ๆ และการรายงานความเคลื่อนไหวในการจัดการแข่งขัน

4. รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬาช่อง เวิร์คพอยท์ ทวี เลขระบบ ๒๓ พบ ๑ รูปแบบ คือ ประเภทรายการข่าวกีฬา ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอและรูปแบบที่ต่างกัน ดังนี้ รายการข่าวกีฬา จะประกอบเข้ากับเนื้อหาในรายการข่าวต่าง ๆ ตามที่ได้สำรวจข้างต้น ในบางรายการจะแยกผู้ประกาศข่าวกีฬาออกมาแยกเป็นเอกเทศชัดเจน แต่บางรายการก็ใช้ผู้ประกาศข่าวหลักในการอ่านเนื้อหาหรือรายงานผลการแข่งขันกีฬานั้น ๆ เอง โดยช่วงเวลาในการออกอากาศจะขึ้นอยู่กับการข่าวดังรายการ โดยเฉลี่ยเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาที่อยู่ในรายการข่าวจะมีความยาวตั้งแต่ ๓ - ๕ นาที เว้นเสียแต่มีการสัมภาษณ์นักกีฬาหรือมีสปิติพิเศษในช่วงเวลาพิเศษ เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ เป็นต้น ก็จะมีการขยายเวลาการนำเสนอในช่วงรายการข่าวไปถึงประมาณ ๗ - ๑๐ นาที ซึ่งช่วงเวลาในการนำเสนอจะกระจายอยู่ทั้งวันตั้งแต่ ๐๗.๐๐ - ๒๒.๓๐ น. ตามช่วงเวลาของรายการข่าวแต่ละรายการ มีการออกอากาศในทุกวันจันทร์ - วันอาทิตย์ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานสดในห้องข่าวสลับการนำเสนอภาพข่าวที่ได้มีการถ่ายทำบรรยากาศการแข่งขันมาก่อนหน้าการรายงานข่าวแล้ว ข่าวส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานผลการแข่งขันต่าง ๆ และการรายงานความเคลื่อนไหวในการจัดการแข่งขัน

5. รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการกีฬาช่อง One เลขระบบ ๓๑ พบ ๑ รูปแบบ คือ ประเภทรายการข่าวกีฬา ซึ่งมีรายละเอียดการนำเสนอและรูปแบบที่ต่างกัน ดังนี้ รายการข่าวกีฬา จะประกอบเข้ากับเนื้อหาในรายการข่าวต่าง ๆ ตามที่ได้สำรวจข้างต้น ในบางรายการจะแยกผู้ประกาศข่าวกีฬาออกมาแยกเป็นเอกเทศชัดเจน แต่บางรายการก็ใช้ผู้ประกาศข่าวหลักในการอ่านเนื้อหาหรือรายงานผลการแข่งขันกีฬานั้น ๆ เอง โดยช่วงเวลาในการออกอากาศจะขึ้นอยู่กับการข่าวดังรายการ โดยเฉลี่ยเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาที่อยู่ในรายการข่าวจะมีความยาวตั้งแต่ ๓ - ๕ นาที เว้นเสียแต่มีการสัมภาษณ์นักกีฬาหรือมีสปิติพิเศษในช่วงเวลาพิเศษ เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ เป็นต้น ก็จะมีการขยายเวลาการนำเสนอในช่วงรายการข่าวไปถึงประมาณ ๗ - ๑๐ นาที ซึ่งช่วงเวลาในการนำเสนอจะกระจายอยู่ทั้งวันตั้งแต่ ๐๗.๐๐ - ๒๒.๓๐ น. ตามช่วงเวลาของรายการข่าวแต่ละรายการ มีการออกอากาศในทุกวันจันทร์ - วันอาทิตย์ ส่วนใหญ่เป็นการรายงานสดในห้องข่าวสลับการนำเสนอภาพข่าวที่ได้มีการถ่ายทำบรรยากาศการแข่งขันมาก่อนหน้าการรายงานข่าวแล้ว ข่าวส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานผลการแข่งขันต่าง ๆ และการรายงานความเคลื่อนไหวในการจัดการแข่งขัน ซึ่งจะพบเนื้อหาข่าวกีฬาน้อยมากในช่องวัน

ช่องรายการ	ประเภทรายการกีฬา			
	ข่าว	ปกิณกะ	สารคดี	ถ่ายทอดสด
ช่อง 7HD	✓	✓	-	✓
ช่อง 3 HD	✓	✓	✓	✓
ช่อง Mono	✓	-	-	-
ช่อง Work point	✓	-	-	-
ช่อง One	✓	-	-	-

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบรายการกีฬาที่สำรวจเจอในกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ ๒ แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบรายการกีฬาที่สำรวจเจอในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่อง 3HD เลขระบบ ๓๓ มีรูปแบบรายการกีฬามากที่สุด รวม ๔ รูปแบบ รองลงมาคือ ช่อง 7HD เลขระบบ ๓๕ รวม ๓ รูปแบบ และ ช่อง Mono, Work point และ One มีช่องละ ๑ รูปแบบ ตามลำดับ

ช่อง 7HD	ช่อง 3 HD	ช่อง Mono	ช่อง Work point	ช่อง One
๑. เข้า ข่าว ๗ สี ๒. เข้าให้หมอบิต ๓. สนามข่าว ๗ สี ๔. ห้องข่าวภาคเที่ยง ๕. ข่าวเด็ด ๗ สี ๖. เจาะประเด็นข่าวค่ำ ๗. ข่าวภาคค่ำ ๘. ประเด็นเด็ด ๗ สี ๙. ข่าวศึก ๗HD ๑๐. สนามข่าว ส-อ	๑. คอบอลวีซ่าเข้า ๒. เรื่องเล่าเข้า ๓. เข็มวันทันเหตุการณ์ ๔. เรื่องเด่นเย็นนี้ ๕. ข่าวสามมิติ ๖. ข่าววันใหม่ ๗. ข่าววันใหม่สุดสัปดาห์ ๘. ข่าวเช้าวันหยุด ๙. Have a Nice Day ๑๐. หันโลกกีฬา ๑๑. เจาะกีฬากับนักกีฬา	๑. รายการข่าว News Return ๒. หันข่าวเช้า Good Morning Thailand ๓. เจาะข่าวเด่น The Day News Update ๔. ข่าวสั้น Motion News	๑. ข่าวเวิร์คพอยท์ ๒. ข่าวเวิร์คพอยท์ (วันเสาร์-วันอาทิตย์) ๓. ข่าวเย็นเวิร์คพอยท์ (วันเสาร์) ๔. ตลาดข่าว	๑. ข่าวเช้าช่องวัน ๒. ข่าวเที่ยงช่องวัน ๓. ข่าวเย็นช่องวัน ๔. ข่าววันศุกร์ ๕. ข่าวช่องวันเสาร์-อาทิตย์

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการข่าวกีฬาในแต่ละช่อง

จากตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการข่าวกีฬาในแต่ละช่องที่สำรวจพบในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่อง 3HD เลขระบบ ๓๓ มีรายการข่าวกีฬามากที่สุด รวม ๑๑ รายการ รองลงมาคือ ช่อง 7HD เลขระบบ ๓๕ จำนวน ๑๐ รายการ และ ช่อง One เลขระบบ ๓๑ จำนวน ๕ รายการ ตามลำดับ

ช่อง 7HD	ช่อง 3 HD	ช่อง Mono	ช่อง Work point	ช่อง One
๑. เจาะสนาม Weekly ๒. สปอร์ตแฟน	๑. ทรี สปอร์ตแม็กกาซีน ๒. เสวนากีฬา ๓. สปอร์ตกร	-	-	-

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการนิตยสารและปกิณกะเกี่ยวกับกีฬาในแต่ละช่อง

จากตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการนิตยสารและปกิณกะเกี่ยวกับกีฬาในแต่ละช่องที่สำรวจพบในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่อง 3HD เลขระบบ ๓๓ มีรายการนิตยสารและปกิณกะเกี่ยวกับกีฬามากที่สุด จำนวน ๓ รายการ รองลงมาคือ ช่อง 7HD เลขระบบ ๓๕ จำนวน ๒ รายการ ส่วนช่องรายการอื่นๆ ไม่พบรูปแบบรายการประเภทนี้

ช่อง 7HD	ช่อง 3 HD	ช่อง Mono	ช่อง Work point	ช่อง One
-	๑ ของฝากนักกอล์ฟ	-	-	-

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการสาธิตและทดลองเกี่ยวกับกีฬาในแต่ละช่อง

จากตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการสาธิตและทดลองเกี่ยวกับในแต่ละช่องที่สำรวจพบในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่อง 3HD เลขระบบ ๓๓ มีรายการประเภทรายการสาธิตและทดลองเกี่ยวกับกีฬา จำนวน ๑ รายการ ส่วนช่องรายการอื่น ๆ ไม่พบรูปแบบรายการประเภทนี้

ช่อง 7HD	ช่อง 3 HD	ช่อง Mono	ช่อง Work point	ช่อง One
๑. มวยไทย ๗ ที ๒. การแข่งขันฟุตบอล AFC CHAMPIONS LEAGUE 2019	๑. โย โย ที การแข่งขัน ชกมวยไทย เวทีราชดำเนิน ๒. สิกข์มวยไทย ๓. การแข่งขัน VOLLEYBALL NATIONS LEAGUE	-	-	-

ตารางที่ 6 แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการถ่ายทอดสดเกี่ยวกับกีฬาในแต่ละช่อง

จากตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลสรุปประเภทรายการถ่ายทอดสดเกี่ยวกับกีฬาในแต่ละช่องที่สำรวจพบในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ช่อง 3HD เลขระบบ ๓๓ มีรายการประเภทถ่ายทอดสดเกี่ยวกับกีฬามากที่สุด จำนวน ๓ รายการ รองลงมาคือ ช่อง 7HD เลขระบบ ๓๕ จำนวน ๒ รายการ ส่วนช่องรายการอื่น ๆ ไม่พบรูปแบบรายการประเภทนี้

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายการกีฬาในทีวีดิจิทัลของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยมีการออกอากาศรายการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลรวม ๒๖ ช่อง และจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕ ช่องรายการ จะเห็นได้ว่ามีรูปแบบรายการทั้งหมด ๔ รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบรายการข่าว, รูปแบบรายการปิกนิก, รูปแบบรายการสาธิตหรือทดลอง และ รูปแบบรายการถ่ายทอดสด ซึ่งจะพบจากช่องรายการที่พัฒนามาจากระบบอนาล็อกมาสู่ระบบดิจิทัล ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบรายการกีฬาหรือรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรายการกีฬา ซึ่งมีนัยยะสัมพันธ์กับลำดับการได้รับความนิยมของการจัดลำดับ การนำเสนอเนื้อหา รายการที่มีเนื้อหารายการที่หลากหลายและครบถ้วนจะทำให้สามารถครอบคลุมกลุ่มผู้ชมได้มากกว่า ซึ่งรายการประเภทกีฬาจะมีผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก ส่วนด้านประเภทและรูปแบบรายการที่พบมากที่สุดเป็นประเภทข่าว เนื่องจากข่าวนำเสนอได้หลากหลายเนื้อหา เช่น ผลการแข่งขัน การติดตามทีมกีฬา การเตรียมความพร้อมของนักกีฬา การวิเคราะห์เกมการแข่งขัน และ อื่น ๆ ทำให้การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบรายการข่าวเป็นที่นิยมทั้งจากผู้ผลิตรายการและผู้ติดตามชม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ

จิรวัดณ์ สุรพิบูล, ๒๕๕๖ ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนารายการกีฬาทางโทรทัศน์ด้วยเทคนิคการตัดต่อลำดับภาพ กรณีศึกษา : รายการเส้นทางกีฬาของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย. จากอดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นพัฒนาการของรายการกีฬาทางโทรทัศน์ที่เด่นชัดไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นของรายการกีฬาในลักษณะต่างๆ ที่นอกเหนือไปจากการถ่ายทอดสดการแข่งขัน เช่น รายการสารคดีกีฬา เกมโชว์กีฬา หรือการพัฒนาแบบรายการพากย์กีฬาให้มีความเป็นสากลมากขึ้น ตลอดจนการปรับปรุงรูปแบบของข่าวกีฬาให้มีความสดใหม่ ทันเหตุการณ์ มีความถี่ในการออกอากาศมากขึ้น จนเกือบเท่ากับข่าวสถานการณ์บ้านเมือง เรียกว่ายกระดับข่าวกีฬาซึ่งเดิมเคยเป็นแค่เพียงข่าวย่อยให้กลายเป็นข่าวหลักในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการเกิดของสถานีโทรทัศน์กีฬา (Sport Channel) ทางโทรทัศน์บอกรับสมาชิก (Cable TV) อีกมากมายหลายช่องทั้งนี้ก็เพื่อตอบสนองความตื่นตัวและความสนใจด้านกีฬาที่มีมากขึ้นนั่นเอง สำหรับโทรทัศน์แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย (Free TV) ซึ่งเป็นระบบที่เข้าถึงผู้ชมได้ครอบคลุมมากกว่า ก็มีสัดส่วนของรายการกีฬาเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน

ความถี่ของการออกอากาศก็เป็นส่วนสำคัญเช่นกันที่สถานีโทรทัศน์จะคำนึงถึง เนื่องจากผลของการสำรวจครั้งนี้จะพบว่า รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬา โดยเฉพาะประเภทข่าว จะถูกแทรกให้นำเสนออยู่ในช่วงการรายงานข่าวตลอดทั้งวัน และรายการประเภทอื่น ๆ ก็มีความถี่เช่น ออกอากาศทุกวัน หรือ ทุกสัปดาห์ สนับสนุนผลการเรียนของ อภิวรรณ เนื่องผลมาก, ๒๕๔๔ ศึกษาเรื่องการถ่ายทอดเนื้อหารายการกีฬาผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อทำความเข้าใจวิธีการวางกรอบแบบรายการและการประกอบสร้างเนื้อหารายการกีฬาที่นำเสนอผ่านโทรทัศน์ ที่มองเห็นว่าการผลิตรายการมีผลทำให้รูปแบบรายการกีฬาทางโทรทัศน์มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยสื่อโทรทัศน์ได้พยายามถ่ายทอดภาพและเสียงที่เป็นด้านสาระสำคัญในกีฬาต่าง ๆ ออกมาให้กระจ่างชัดเจน สร้างความเข้าใจให้แก่เนื้อหาที่นำเสนอและขณะเดียวกันก็ปรุงแต่งให้เกิดความสนุกสนานในการรับชมที่เหนือกว่าการไปชมด้วยตนเองที่สนาม ซึ่งเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาในอนาคตถึงการเลือกเวลาและเนื้อหาที่เกี่ยวกับกีฬามานำเสนอในช่องรายการนั้นๆ พื้นที่สัดส่วนของผังรายการในการนำเสนอเมื่อเปรียบเทียบกับรายการที่มีเนื้อหาประเภทอื่นๆ และความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับอันดับความนิยมว่า อันดับความนิยมยิ่งสูงการให้พื้นที่กับรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬายิ่งเยอะจริงหรือไม่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาลึกลงไปถึงเนื้อหาที่ถูกคัดเลือกมานำเสนอในแต่ละรูปแบบรายการว่ามีความสอดคล้องกันในช่วงเวลาเดียวกันหรือไม่ และ เนื้อหาที่นำมาเสนอได้รับผลตอบรับความสนใจอย่างไร
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นที่ผู้ชมมีต่อเนื้อหา รูปแบบรายการ หรือ ความต้องการรับชม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการผลิตรายการเกี่ยวกับกีฬาในอนาคต
3. ควรมีการศึกษาไปถึงรูปแบบและวิธีการนำเสนอรวมไปถึงจรรยาบรรณในการนำเสนอของพิธีกรหรือผู้ประกาศในรูปแบบรายการประเภทต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬา

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และ ทิษัมพร เอี่ยมเรไร. (๒๕๕๔). *การสื่อสาร ศาสนา กีฬา*. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน จำกัดภาพพิมพ์
- จิรวัดณ์ สุรพิบูล. (๒๕๕๖). *การพัฒนารายการกีฬาทางโทรทัศน์ด้วยเทคนิคการตัดต่อลำดับภาพ กรณีศึกษา : รายการเส้นทางกีฬาของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย. ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*
- ณัฐฐวัฒน์ สุทธิโยธิน และ เอกราช เก่งทุกทาง. (๒๕๕๔). *การสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ หน่วยที่ 12* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไทยทีวีดิจิตอลออนไลน์. (๒๕๖๐) *วิวัฒนาการวงการโทรทัศน์ไทย*. สืบค้นจาก : <http://www.thaidigitaltelevision.com>
- ไทยทีวีดิจิตอลออนไลน์. (๒๕๖๒) *การจัดอันดับเปรียบเทียบความนิยมของรายการทีวีดิจิทัล*. สืบค้นจาก : <https://www.tvdigitalwatch.com>
- นิพาดา ไตรรัตน์ และ ณมน จีรังสุวรรณ. (๒๕๕๘). *การออกแบบรูปแบบรายการโทรทัศน์ดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับระดับปริญญาบัณฑิตเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ* (๖) (๑)
- แผนกเทคนิคโทรทัศน์. (๒๕๕๓) *การเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล*. สืบค้นจาก : http://www.tv5.co.th/technics/tv_digital_in_the_future.html
- สมสุข หินวิมานและคณะ. (๒๕๕๗). *ความรู้เบื้องต้นทางวิทยุโทรทัศน์*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงาน กสทช. (๒๕๖๐) *ทีวีดิจิทัลไทย* (ออนไลน์). สืบค้นจาก: <https://broadcast.nbtc.go.th/TVDigital/TVDigitalChannels>.
- อภิวรรณ เนื่องผลมาก. (๒๕๕๔). *การถ่ายทอดเนื้อหากีฬาผ่านสื่อโทรทัศน์*. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Daniel Beck and Louis Bosshart. (2003). *Sports and the Media. The Centre for the Study of Communication and Culture (CSCC)*, California : Prentice Hall.